

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Delbetänkandet En starkare fondmarknad (SOU 2025:60)

Fi2025/01055

1 Sammanfattning

Skatteverket tillstyrker utredningens förslag och lämnar vissa synpunkter på förslagen. Synpunkterna gäller:

- införandet av en ny transparent fondstruktur,
- ändrad inlösenfrekvens och införandet av uppsägningstid.

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Avgränsningen av kretsen av investerare och fondens rättsliga ställning (avsnitt 4.5.2)

Det behöver förtydligas om det är ett krav för bildandet av en transparent fond att innehavet för de aktörer som omfattas av 4 kap. 14 a § 1 stycket punkterna tre till fem lag om värdepappersfonder (2004:46), LVF, i sin helhet ska kunna hänföras till den verksamhet som inte är föremål för inkomstbeskattning.

Skatteverket efterfrågar ett förtydligande av 4 kap. 14 a § 1 stycket punkterna tre till fem LVF. Uttrycket ”*bedriver verksamhet enligt*” det regelverk som anges i respektive punkt föranleder osäkerhet kring om det även är en förutsättning för fondens bildande att innehavet i fonden rent faktiskt ska vara hänförlig till den del av aktörens verksamhet som är föremål för avkastningsskatt. Jämför även författningskommentaren till punkten tre där det framgår att svenska livförsäkringsföretag enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) omfattas oavsett vilka slags produkter inom försäkringssparande som dessa tillhandahåller. Livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag kan tillhandahålla produkter som är föremål för avkastningsskatt men också försäkringsprodukter som är föremål för inkomstskatt. Oklarheten ifråga

uppkommer i förhållande till de investerare som kan bli föremål för såväl avkastning- som inkomstskatt (punkterna tre till fem). Ett förtydligande är angeläget utifrån att den skattemässiga statusen av fonden, och därmed de skattemässiga konsekvenserna för andelsägarna, ska kunna förutses redan vid bildandet.

2.2 Fusion, delning och ombildning av transparenta värdepappersfonder (avsnitt 4.5.4)

Det behövs ett förtydligande av beräkningen av en andelsägars ideella andel efter genomförandet av fusion av två transparenta fonder.

Skatteverket noterar att redogörelsen för hur utredningen ser på andelsägarnas beskattningssituation om de direkt beskattade tillgångarna i den transparenta fonden läggs samman (fusioneras) med en annan sådan fond saknas. Andelsägarna bör i en sådan situation få en annan ideell andel i tillgångsmassan i den sammanlagda fonden än i den ursprungligt ägda.

2.3 Bestämmelserna i IL om värdepappersfonder ska inte tillämpas på transparenta värdepappersfonder (avsnitt 4.6.1)

Det saknas ett klargörande av hur fondens avkastning ska beskattas från den tidpunkt en transparent fond övergår till att vara en icke-transparent fond fram till och med utgången av det kalenderår förändringen sker.

Skatteverket saknar en redogörelse för hur beskattningen av avkastningen ska hanteras det år som en transparent fond övergår till en icke transparent struktur. Fram till övergångstidpunkten anses andelsägaren äga en ideell andel av alla tillgångar i fonden och beskattas, i den mån andelsägaren är skattskyldig, för avkastningen på tillgångarna löpande. Från och med övergången anses fonden som en juridisk person och blir skattesubjekt, men är inte skattskyldig för inkomst av tillgångar i fonden (6 kap. 5 § IL). Istället sker schablonbeskattning enligt 42 kap. 43 och 44 §§ IL som beräknas på andelar i en värdepappersfond som andelsägaren ägde vid ingången av kalenderåret och på värdet vid denna tidpunkt.

Fram till tidpunkten för övergången uppfattar Skatteverket förslaget som att det inte finns något hinder för beskattning hos andelsägarna för löpande avkastning men för avkastning som uppstår för tid efter det bör det inte gå. Såsom reglerna om schablonbeskattning är utformade idag finns inte heller någon möjlighet till schablonbeskattning det år som övergången sker. Detta

eftersom 42 kap. 43 och 44 § IL som utgångspunkt inte är tillämpliga på ägande i värdepappersfonder som vid ingången av kalenderåret är undantagna enligt den föreslagna bestämmelsen i 2 kap. 3 a § IL. Det finns därmed en risk för att tid från fondens ändrade skattemässiga status till utgången av det kalenderåret som förändringen sker inte kan beskattas varken genom direkt beskattning av andelsägarna eller genom schablonbeskattning.

Mot bakgrund av ovan efterfrågar Skatteverket att det i det fortsatta utredningsarbetet klargörs hur avkastning i en fond vars skattemässiga status ändras ska beskattas under övergångsperioden.

2.4 Behov av ytterligare ändringar i skattelagstiftningen (avsnitt 4.6.3)

Den skattemässiga hanteringen vid beskattningsinträdet som en följd av att andelsinnehavet går från att helt eller delvis omfattas av avkastningsskatt till inkomstbeskattning behöver förtydligas.

Skatteverket efterfrågar en närmare belysning av den tänkta skattemässiga hanteringen vid beskattningsinträdet när fondinnehavet för en andelsägare under ett år ändras från att omfattas av avkastningsskatt till att helt eller delvis omfattas av inkomstskatt. När fondinnehavet helt eller delvis omfattas av inkomstskatt behöver andelsägaren till fullo beräkna sin del av avkastningen utifrån storleken på sin andel med start från tidpunkten för förändringen. Problematiken är framför allt hänförlig till den föreslagna ägarkretsen i 4 kap. 14 a § 1 stycket punkterna tre till fem LVF.

Skatteverket konstaterar även att normgivning för hur redovisningen för transparenta fonder (enkelt bolag) och ägaren ideella andel saknas. Det kan inte uteslutas att aktörer som omfattas av undantaget från inkomstskatt behöver säkerställa en detaljerad redovisning.

2.5 Överväganden och förslag (avsnitt 6.3.4)

Det behöver förtydligas hur den föreslagna ändringen av inlösenfrekvens ska påverka bedömningen av om värdepappersandelen ska kunna vara marknadsnoterad enligt IL:s särskilda bestämmelser om kapitalvinst vid avyttring av delägarätter. Skatteverket uppmärksammar även att införandet av uppsägningstid medför en utökad förskjutning av när fondandelarna kan anses avyttrade, något som i sin tur påverkar kontrolluppgiftsskyldigheten.

Skatteverket efterfrågar ett förtydligande av på vilket sätt den föreslagna förändringen av inlösenfrekvens är avsedd att påverka förutsättningarna för en fondandel att vara marknadsnoterad. Skatteverket anser att en värdepappersfond med inlösen en eller två gånger per månad inte uppfyller förutsättningarna för att vara marknadsnoterad enligt 48 kap. 5 § IL (se Skatteverket ställningstagande Begreppet marknadsnoterad med dnr 10145-98/900). En konsekvens av en ändrad inlösenfrekvens kan därmed vara att schablonmetoden inte kan tillämpas samt att en kapitalförlust på fondandelar vid beskattningen av privatpersoner reduceras till 70 procent utan någon möjlighet till kvittning mot kapitalvinst på andra marknadsnoterade delägarätter (48 kap. 15 och 20 §§ IL).

Skatteverket uppmärksammar även att avsaknaden av daglig inlösen kan innebära värderingsproblem vid kapitalvinstberäkningen i det fall en sådan fond överförs till ett investeringssparkonto eller om fonden förs över till en kapitalförsäkring vid andra datum än när fonden kan lösas in.

Avslutningsvis noterar Skatteverket att förslaget om att införa bestämmelser om uppsägningstid i LVF kan innebära att det uppstår en utökad förskjutning av tidpunkten när fondandelarna anses avyttrade och när andelarna slutligen löses in. Enligt Skatteverket anses andelarna i fonden normalt avyttrade när begäran om inlösen sker eftersom fondbolaget och fondinnehavaren då blir bundna av denna begäran. Införs förslaget kan det komma att krävas en viss översyn av reglerna i skatteförfarandelag (2011:1244), SFL, då kontrolluppgiftsskyldigheten för vissa kategorier i 20 kap. 3 § SFL är kopplade till begreppet inlösen.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Skatteverket delar utredningens bedömning att en ny typ av värdepappersfond, med en annan skattemässig status, medför ett behov av anpassningar i Skatteverkets administrativa system. Skatteverket kan exempelvis komma att behöva ta fram blanketter avseende den beskattningsbara andel som är hänförlig till respektive fondandelsinnehavare. Skatteverket konstaterar även att transparenta enheter är en utmaning såväl avseende kompetens som resurser vad gäller granskning och kontroll.

Detta remissvar har beslutats av rättschefen Michael Erliksson och föredragits av rättsliga experten Anna Gerson. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: enhetschefen Lena Hiort af Ornäs Leijon och sektionschefen Jens Becher.

Michael Erliksson